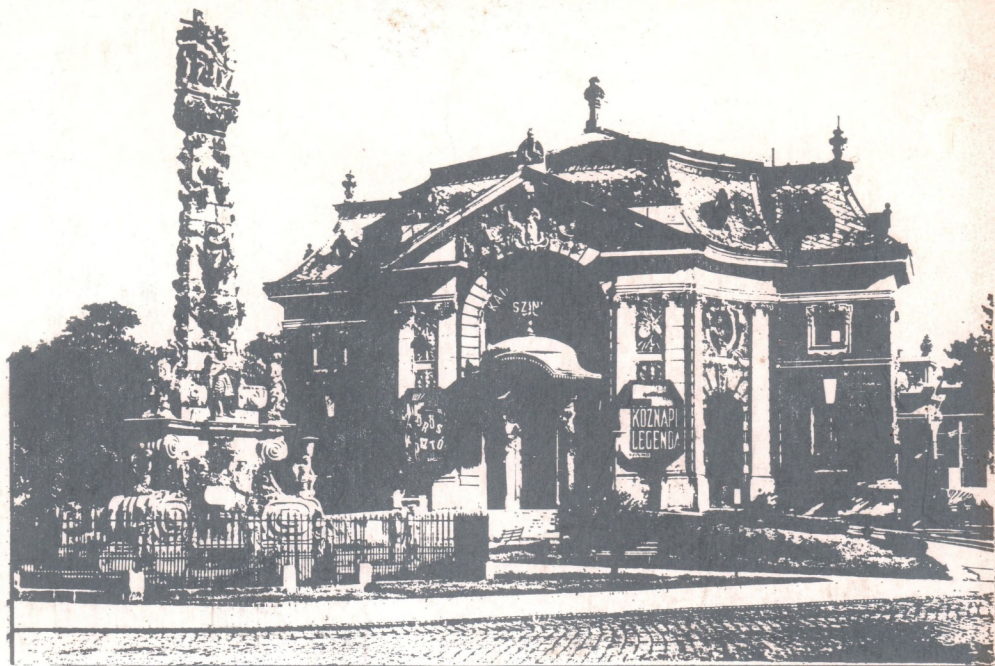

75 éves
a kecskeméti
Katona József
Színház

Katona József:

Bánk bán

HETVENÖT ÉVES A KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

„Városunk közgyűlése 1892. május 13-án elhatározta, hogy állandó színházat épít, s erre fedezetül a helvéciai Wéber-telep földjének eladásából befolyt 200 000 frtot jelölte ki. A színház Feller és Helmer műépítészek tervei szerint 1895—96-ban épült föl, a budapesti Vígszínházzal egyidőben és hasonló kivitelben. Költsége a berendezéssel együtt 280 000 frt volt. Van benne 6 földszinti, 23 első és 2 másodemeleti páholy, együtt 186 ülőhellyel; 208 földszinti és 192 erkély-ülőhely, 80 földszinti és 240 karzati állóhely, tehát összesen 586 ülő- és 320 állóhely.

A színház ünnepélyes megnyitása 1896 október 14-én történt Ábrányi Emil verses prologjával és a Nemzeti Színház tagjainak Bánk bán előadásával. Húsz éves fennállásakor, 1916 november 11-én a „Katona József-színház” nevet kapta” — olvashatjuk Liszka Béla **A kecskeméti színház és színészet múltja** című tanulmányában.

Pontosan hetvenöt év telt el a megnyitás óta. Ma már nincsenek állóhelyek a kecskeméti Katona József Színházban, de az épület, melynek megépítését még Katona József szorgalmazta 1826-ban, ez az épület áll, s fiatalabb, mint valaha.

Köszöntjük fiatalságát és hűségét, s köszöntjük a várost, mely létre hívta, fenntartotta s támogatja most is. S az utódok őszinte hálájával gondolunk azokra, akik háromnegyed évszázadon át „idéztek zúgó tapsokat” ebben az épületben, s teljesítményük emlékével köteleznek minket arra, hogy hivatásunknak maradéktalanul eleget tegyünk.

A múlt és a hagyomány előtt tisztelegve, a jelent szolgálva hozzuk ma színre a város halhatatlan fiának, a 180 éve született és örökségében elevenen élő Katona Józsefnek a művét, drámairodalmunk legnagyobb alkotását, a **Bánk bánt**.

**Korabeli
híradás
1896.
október 14-ről**

„Bizony Isten, úgy tűnik fel, mint egy álom, hogy mi, kecskemétiiek színházba járunk, amelyik nem elhagyott, ronda, csúf hodály; színházba készülünk, s nem hagyjuk otthon a jobbik ruhánkat, hogy el ne szennyeződjék, hanem inkább kiöltözünk, mint valami ünnepre. Csudálatos, szép tündérmese, s félünk megmozdulni, hogy föl ne ébredjünk belőle. Maga az álom is igazi tündérujjakkal van hímezve, s nem tudjuk, mit csodáljunk előbb, Magát azt a kedves kis palotát-e, mely hipp-hopp, igazán úgy készült, mint a mesebeli kastély, egy éjszakán át; vagy akik benne ülnek, köröskörül a piros selyemmel szegett fehér falú páholyokban, lenn a földszint rugalmas zsöllyein, bájos, édes, ragyogó leányfők, szinte összeválogatva tündér-álom tündérkíséretéül; vagy csodáljuk-e, ami a színpadon történik: királyi Cert-rudis szenvedélyes, sorsidéző gögjét, ártatlan Melinda fölsíró panaszát, büszke Bánknak összeűzátását, szegény Tiborcz szívszaggató nyomorát? Talán mégse álom!

A karmester jelt ad pálcájával, s a láthatatlan zenekar rákezd az ünnepi nyitányt. Szép, tartalmas, magyaros zene, melynek csak az a hibája, hogy nincs hozzá elég instrumentum. A hangok felét elnyeli a mély helyiség öble, másik fele elvész a sokaságban.

Ábrányi Emil, legjelesebb költőink egyike lép a színpadra, s elfoglalja helyét a felolvasó asztal mellett. Nem először van Kecskeméten, de valahányszor jön, mindig ünnepszámba megy nálunk. Valami csodálatos módon tudja megütni azt a húrt, mely legjobban visszarezdül a hallgatók szívében. Prológja egész kincsesháza a költői szépségeknek: egyszerű, közvetlen és igaz. Csengő-bongó rímeivel, fülbemászó, étheri könnyedségével szívbe lopózik...

**Színház! Amíg künn vad pártoskodás dúl,
Te állj itt béke s összhang templomául!
Amíg faladnak ékessége áll,
Itt elhallgasson minden pártviszály!**

**Békítsd ki szépen a vetélkedőket
Szelíd szavaddal! Óh, tanítsd meg őket
Összhang és béke áldott palotája,
Az összetartó, szent hazafiságra,
Mely megmentette mindig a magyart!
Állj és virulj, míg Isten napja tart!**

A közönség hangos tapsokban tört ki a gyönyörű költemény végén, s a költőt újra meg újra a lámpa elé idézte.

S most felhangzanak a **Bánk bán** márványból faragott szavai, ahogy Kecskeméten még föl nem hangzottak, méltón a nagy költő örök fényességű szelleméhez. Vajjon felsoroljuk-e a lexikon összes ékesítő jelzőit, s akkor is méltán tudnók-e jellemezni **Jászai Mari** lángelméjének elementáris erejét, **Márkus Emilia** poétikus, édes, leheletszerűen finom, bájos egyéniségét, **Újházi** művészetének tökéletességét? Hisz ezek még otthon, a megszokott környezetben, a bíráló szemüvegén keresztül nézve is szinte hibátlanok; hát még a mi el nem kényeztetett vidéki ízlésünknek a vendégek ünnepdíszítő művészete minden részletében nem a legfőbb tökéletesség számba kellett-e hogy menjen? Természetesen, egyről sem szabad megfeledkeznünk, s egyiket sem tesszük különbözetessé a másik mellett. **Szacsvay** Bánkja, **Gyenes** Biberachja, **Hetényi** Peturja ezen az estén mind revelatio számba ment a mi szemünkben. A helybeliek közül csak az egy **Gyurmán Alice** (Izidóra) állotta meg a helyét. A társulat, mely szerdán este a kecskeméti színházat megnyitotta, vasárnap este még a czeplédi színházban játszott s kedden délben érkezett meg ide. S az ünnepi hangulatot még az se tudta megbontani, hogy Melinda holttestét négy parasztleány hozta ki a színpadra, eredeti kecskeméti jelmezekben.

Szó volt a dalárda Himnusza és Katona Apotheozisa is.”

Évadnyitó díszelőadás a színház 75 éves fennállásának jubileumi alkalmából.

BEMUTATÓ ELŐADÁS 1971 október 14 csütörtök este 7 órakor

Ünnepi beszédet mond Dr. MALONYAY DEZSŐ, a Művelődésügyi Minisztérium

Színházi Főosztályának vezetője

Verset mond KONCZ GÁBOR, a Vígszínház művésze

KATONA JÓZSEF

BÁNK BÁN

TRAGÉDIA 3 FELVONÁSBAN

SZEMÉLYEK

II. Endre, magyarok királya	HETÉNYI PÁL
Gertrudis, királyné	DÉVAY CAMILLA
Ottó, herceg Gertrudis testvéröccse	SZÉKHELYI JÓZSEF
Bánk bán, Magyarország nagyura	ÁTS GYULA
Melinda, a felesége	FALUHELYI MAGDA
Mikhál bán }	JÁNOKY SÁNDOR
} Melinda bátyjai	érdemes művész
Simon bán }	MAJOR PÁL
Egy zászlósúr	SZALMA SÁNDOR
Petur bán, bihari főispán	FEKETE TIBOR
	Jászai-díjas
Myska bán, a királyfiak nevelője	KÖLGYESI GYÖRGY
Solom mester, ennek fia	TROKÁN PÉTER
Bendeleiben Izidóra, türingiai leány	FALVAY KLÁRA
Biberach, egy lézengő ritter	URI ISTVÁN
Tiborc, paraszt	PIRÓTH GYULA

Zászlósurak, vendégek; udvornikok, udvari asszonyok, ritterek, békétlenek

Díszlet:

VARGA MÁTYÁS

Kossuth-díjas, érdemes művész

Zene:

NÉMETH LÁSZLÓ

Jelmez:

POÓS ÉVA

RENDEZTE: TURIÁN GYÖRGY

Politikai dráma és sorstragédia

Beszélgetés Turián Györgyvel

Közel tizenötéves rendezői pályafutása során most találkozok először a Bánk bánnal. Hogy-hogy elkerülték egymást?

Magam sem tudom. Az igazat megvallva, örültem is, hogy a találkozás nem jött létre.

?

Féltem tőle. A **Bánk bánt** színpadra állítani nem annyit jelent, hogy az ember jól-rosszul megrendez egy drámát. A **Bánk bán — nemzeti dráma**, vagyis aki hozzányúl, az azért felel, hogy hogyan sáfárkodott egy olyan kincssel, amelynek egy egész nemzet a birtokosa, már-már azt mondhatnám: szerzője. Tehát az ember, hogy úgy mondjam, hitelbe kapja tíz millió embertől ezt a drámát, s ez a tízmillió ember iszonyú magas kamatlábat számít fel ezért a hitelért. Nos, ezt a képet folytatva: eddig úgy láttam jónak, ha kikerülöm ezt a tízmillió „uzsorást”.

Hogyan szánta mégis rá magát?

Lassacskán sikerült minimálisra csökkenteni a félelmemet. Az elmúlt hat évben úgynevezett „elfelejtett magyar klasszikusokat” rendeztem szép számmal; megtanultam — legalábbis úgy hiszem — a kettős felelősség légkörében élni: hűséggel szolgálni múltat és jelent, összetalálkoztatni hagyományt és korszerűséget. Legnagyobb ambícióm az volt, hogy az utódot öntudatos örökössé, az örökséget is konvertálható szellemi-érzelmi valutává tegyem. Hogy ez nem mindig sikerült, az nyilván rajtam múlt, de ahol sikerült — Madách **Mózese** és Czákó Zsigmond **László királya** esetében — ott perdöntően kiderült számomra, hogy törekvésem alapján véve helyes, s az esetleges balsiker legfeljebb arra utal, hogy művészi képességeimet **hic et nunc** nem sikerült maradéktalanul az adott cél érdekében mozgósítanom.

Ebbe a sorozatba illeszkedik be most Bánk bán-rendezése is?

Igen. Eddigi pályám egyik fontos, ha nem éppen legfontosabb állomásának érzem.

A magyar szabadság!

Ezen haza- s felségárulót
láncokba verjétek, —
parancsolom,
én, a király személye, én —
maga
parancsol Endre, a király!

A **Bánk bán** színpadi karrierje állandó viták keresztüzében zajlott le. Elsősorban századunkban egymást érték a darab újraértelmezései; szerkezeti módosításokkal kísérleteztek, az egyes alakok lélektani képletét átírták...

Ne is folytassa! Ismerem ezeket a vitákat, ismerem a **Bánk bánnal** kapcsolatos aggályokat, kételyeket. Még meg is értem, méltányolom is őket. Viszont minden buktatónak érzett **rész**-következetlenség, megoldatlanság ellenére az **egész** drámát olyan erős költői látomásnak tartom, **egészében**

Ha mások észre vehetik, én legyek csak vak?

— Bíberách, ó, szólj, tudná magát Melinda elfelejteni?

olyan egységes, konzekvens rendszernek, amely jelentősebb strukturális beavatkozás, a belső értékek, viszonyok hierarchiájának radikális átértékelése nyomán alapjaiban rendül meg, s meggyőződése szerint össze is omlik.

Ezek szerint a Bánk bánnal nem lehet kísérletezni?

A fenti értelemben nem. De mint minden nagy alkotás, ez is rugalmas bizonyos határokig. Ezeket a határokat felderíteni, ezt a belső rugalmasságot felhasználni arra, hogy a mű mondanivalóját, indulati szféráját teljesebben, korszerűbben tehessük érzékelhetővé, befogadhatóvá — ez az igazi kísérlet, amelyre a **Bánk** rendezőjének kötelessége vállalkozni.

Térjünk rá végre, minek látja a Bánk bánt?

Politikai drámának és sorstragédiának egyszerre. E kettő oly szorosan szövődik egybe, oly mértékben feltételezi egymást, hogy csak mesterségesen, kizárólag elemzés céljaira lehet különválasztani. A darab a politikai zűrzavar, a korrumpálódott és züllött hatalom légkörében indul. Ezt testesíti meg Gertrudis udvara. Afféle interregnum-helyzet: a központi hatalom képviselője és birtokosa, Endre király és helyettese, Bánk távol van. Az eddig általuk kényszerű egységbe szorított erők polarizálódnak a Gertrudis és köre képviselte idegen, illetve a Petur által képviselt magyar (nemesi) érdek és erkölcs konfliktusában. A félelem és a bizonytalanság képei töltik be a dráma kezdő jeleneteit — s nemcsak Simon és Mikhál retteg attól, hogy Peturt kihallgatják és besúgják, hanem Gertrudis is bizonytalanságban, sőt félelemben őrlődik Ottó és ellenségei, a magyarok miatt.

Egy mesterséges egyensúlyi állapot bomlik fel a szemünk láttára. Bánk aki ezt az egyensúlyi helyzetet, erőszakolt és természetellenes látszat-stabilitást az egészséges hatalomgyakorlással azonosította, ellenáll annak, hogy a konfliktus erőszakos megoldása mellett kötelezze el magát, s érvei ön-

Ölj meg engemet,
Bánk, ölj meg engemet!

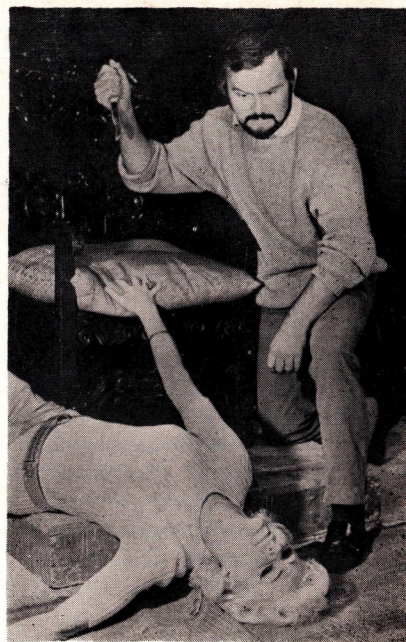
Engemet akarsz
elhagyni? — Rémitőn fogok fizetni
gazemberes tanácsodért.

Nagyúr! Add vissza azt
anyjának —

Vége! Volt — nincs; de ne tapsolj
hazám —
ní! — reszket a bosszúálló —

magukban helytállóak is Petur demagóg forradalmisága ellenében: ami békésen, belső reformokkal megoldható, azt a **nemzet** érdekében erkölcsstelen-ség véraldozat révén megoldani. Bánk, a realpolitikus ezen a ponton a politikai drámát meg is oldaná — kompromisszummal. De nem lehet: Melinda megrontása, Tiborc panasza, Mikhál elhurcoltatása, ezek a lépcsőfokok vezetnek odáig, hogy magányos lázadóként, de az egész nemzet érdekeit képviselő tiszta, becsületes hatalom nevében erőszakosan számoljon le az erőszakos Gertrudisszal. Tettét emelt fővel vállalja a király előtt, hiszen a király — a hatalom, az állam szimbóluma — iránti mélyebb hűség diktálta azt. Bánk akkor omlik össze, mikor Melinda haláláról értesül. A hős a politikai drámát, konfliktust az adott helyzetben az egyetlen lehetséges úton megoldotta, hiszen Endre végül felismeri Bánk tettének szükségszerűségét, jogosságát — a hatalom megszilárdul, immár lehetősége van arra, hogy a nemzet iránti feladatát teljesítse, hiszen most már tiszta lappal indulhat. De ezért a lehetőségért, ezért a tiszta lapért Bánk Melindát, boldogságát, szerelmét, magánemberi létét — önmagát áldozta fel.

És éppen ez a szolgálat és ez az áldozat, a kettő tragikus egysége az, ami felemel, megtisztít.

Ez az én látomásom a darabról. Persze jól tudom, koncepciót gyártani könnyű, sokkal nehezebb azt a dráma érzéki közegében érvényesíteni.

Sikerülni fog?

Bízom benne. Kitűnő színészekkel dolgozom, fiatalokkal, akik már csak fiatalságuk miatt is képesek lesznek a hagyományos Bánk-megoldások kliséit elvetni maguktól. Hajtja őket a felelősség is: a Katona József Színház megnyitásának hetvenötödik évfordulóján nem szabad félsikerrel sem megelégedniük.

Tehát a prognózis?

Bizakodom.

Fejezetek a „Bánk bán” történetéből

Egressy Gábor

- 1814:** Az Erdélyi Múzeum pályázatot tűz ki olyan eredeti magyar dráma megírására, amely-lyel méltóképpen avathatnák fel az új kolozsvári színházat. A díj: egy 600 és egy 300 forintos jutalom. A határidő: 1815. szeptember vége. „Leültém almafám tövébe hát, s írák Jakab havának 30-án” — közli velünk Katona az első változat előversen-gésének végén.
- 1815:** A kitűzött határidőre Katona beküldi a **Bánk bán**t. A határidőt meghosszabbítják és 1817 elején zárják le a pályázatot. Miután hosszú ideig nem hall darabja sorsáról, megmutatja barátjának, Bárány Boldizsárnak, aki **Rosta** címmel terjedelmes és alapos bírálatot ír róla. Katona nekilát, hogy átdolgozza művét.
- 1818:** Az Erdélyi Múzeum utolsó számában közzétett jelentés a végül is beküldött tizenkét pályamű közül csak ötöt említ. Katona neve nem szerepel az említett szerzők között.
- 1819:** Katona elkészül a **Bánk bán** átdolgozásával. Benyújtja a cenzori hivatalhoz, hogy előadatásához engedélyt nyerjen. A cenzor válasza: „**Bánk bán** nem engedődött meg az **előadásra**, hanem csak a **nyomtatásra**.”
- 1820:** „Novemberi vásárkor megjelent **Bánk bán**. Dráma öt szakaszban. Szerzette: Katona József. n. 8. 1821. békötve 1 fl. 30 x r. — Költ Pesten. Octob. 10. 1820, Trattner I. Tamás” — olvashatjuk a Tudományos Gyűjtemény 1820. októberi kötetéhez mellékelt könyvjegyzéken.
- „A magyar lelkű és a hazának becsületére váló Kecskemét városa legelső példát adott arra, mit kellene a hazai nyelv előmozdítására s a nemzeti fény gyarapítására a nagyoknak s a tehetősebb községeknek tenni, ti. a tudósokat tiszteletben is tar-tani és meg is jutalmazni, midőn Katona József urat, aki **Bánk bán** nevű színjátékát azon város jeles tanácsának ajánlotta, nemcsak fiskálissággal megtisztelte, hanem 100 fl. pénzbeli ajándékkal is megjutalmazta.” (Tudományos Gyűjt., 1821. febr.)

- 1830. április 16:** Katona József meghal, anélkül, hogy főművét életében egyszer is színpadon látta volna.
- 1833. február 15:** Egy pénteki napon, Kassán, „a Nemzeti Dall és Színjátszó-Társaság által Udvarhelyi Miklós részére” először adatik elő a **Bánk bán**. Udvarhelyi még kecskeméti színészkedése idején jó barátságba került a szerzővel. Erre az időre visszaemlékezve írta a **Magyar Színházi Lap** 1860-as évfolyamának 211. lapján: „Színészek közül én voltam az első, kinek **Bánk bán**ját egy délutáni órában atyjának szövőszékére ülve (édes atya takács mester volt), egy kancsó bor mellett felolvasta.” Udvarhelyi jutalomjátéka alkalmából Mikhál bán szerepét alakította. Bánk: Bartha; Melinda: Déryné; Gertrudis: Kántorné; Petur: Szentpétery; Ottó: Egressy; Biberach: Megyeri volt.
- 1834. augusztus 30:** Jutalomjátéka alkalmával Egressy Gábor Ottó szerepében lép fel Kolozsvárott.
- 1835. február 27:** „**Figyelmeztetés.** Jövő pénteken febr. 27-én **Kántorné** assz. jutalomjátékaul először adatik **Bánk bán** eredeti szomorú játék öt felvonásban, néhai Katona József szerzeménye szerint. Nemcsak a' nemzeti darabnak szerencsés választása és hajóhidunk kész léte, hanem leginkább e' jeles színészné bokros érdemei a' magyar színészet pályáján kellemes reménységgel biztatnak, hogy a' jutalmazandó sikeresen részesülend budapesti magyar közönségünk nagy lelkűségének bizonyítványaiiban” Ez a hirdetés jelent meg az első budai bemutató előtt a **Honművészen**.
- 1839. március 23:** A **Bánk bán** első előadása a Nemzeti Színház színpadán Egressy Gábor jutalomjátékaként. Hűvös fogadtatás, hat évig nem kerül újra színre.
- 1845. november 1:** Zsúfolt nézőtér előtt a Nemzeti Színházban. Kirobbanó siker. A szereposztásból: II. Endre: Egressy Gábor; Gertrudis: Laborfalvy Róza; Ottó: Szigeti József; Bánk bán: Lendvay Márton; Melinda: Lendvayné Hivatal Anikó; Biberach: Fánscy Lajos — három nap múlva Lendvay hatalmas sikerén felbuzdulva Egressy Gábor lép fel Bánk szerepében. A kritika és a közönség együttes véleménye szerint a két kiváló művész versengéséből Lendvay Márton kerül ki győztesen.
- 1845. november 29:** „A **Bánk bán** legközelebbi bérszünetes és szerepváltoztatással is értékesített előadásának tiszta féljövödelme nem ugyan Katona József **élő atya** — ki már jóideje dicsőült fiához, az örök béke honába költözött —, hanem még élő gyámoltalan özvegy anyja számára küldessék meg” — határozott a Nemzeti Színház igazgatósága. A szerepváltozás: Egressy Gábor ekkor lép fel először s aratja élete egyik legnagyobb sikerét Petur szerepében.
- 1847. október 14:** A város tanácsának ajánlott mű először kerül színre Kecskeméten. A címszerepet Komáromi Alajos játssza, aki egy évvel később ugyanebben a szerepben fellép a Nemzeti Színházban is, ahova szerződötték. A további szereplők: Gertrudis: Munkácsyné; Melinda: Erkelné; Petur bán: Török Béni; Tiborc: Futó Lajos; Mikhál bán: Károlyi Lajos; Simon bán: Bartha Elek; Biberach: Zarka.
- 1848. február 19:** Egressy Gábor lép fel Bánk szerepében Kecskeméten, Körösi Ferenc társulatával.

- 1848. március 15:** „Ez nap délutánján a' nép kívánta a' színházi aligazgató Bajza Józseftől, hogy a' színházban e' nap ünnepélyére teljes kivilágítás mellett **Bánk bán** adassék elő. A színház oltár volt ma, a' közönség színe volt jelen ünnepi arczokkal, ünnepi ruháiban; a' nemzeti cocarda volt minden férfi, minden nő keblére föltűzve, középen a' háromszínű zászló” — számol be az ünnepi eseményről Jókai az **Életképek**ben. De csak az első felvonás kerülhetett színre, a darab további része helyett mámoros, rögtönzött forradalmi happening zajlott le a színházban.
- 1861. március 9:** Erkel operájának bemutatója. „Soha opera a politikai világban még nem játszott oly fontos és kiható szerepet mint e válságos időszakban Magyarországon Erkel **Bánk bánja**”. (Ábrányi Kornél)
- 1867. augusztus 27:** A hosszú ideig agyoncenzúrázott darab ismét teljes szövegével kerül színre, immár negyvenkilencedszer a Nemzeti Színházban. „1848 óta most hallottuk először ismét úgy beszélni a nagy tragoédiát, ahogy neki az istenek adták, s valamint 48-ban, úgy ma is jelzője **Bánk bán** annak, hogy a szabadság életet adó, üdítő áramlata lengedez a Kárpátoktól Adriáig.” (**Pesti Napló**)
- 1872. április 3:** Először lép fel Gertrudisként Jászai Mari a Nemzeti Színházban.
- 1896. május 13:** A Nemzeti Színház századik **Bánk** előadása, a címszerepben Szacsвай Imre.
- 1896. október 14:** Az új kecskeméti színház ünnepi megnyitásán a Nemzeti Színház művészei adják elő parádés szereposztásban Katona József alkotását. **Bánk bán:** Szacsвай Imre; **Melinda:** P. Márkus Emilia; **Gertrudis:** Jászai Mari; **Tiborc:** Újházi Ede; **Petur bán:** Hetényi Béla; **Biberach:** Gyenes László.
- 1912.** Janovics Jenő rendezésében, Kertész Mihály közreműködésével némafilm készül a **Bánk bán**ból Kolozsvárott, Jászai Marival, Paulay Erzsivel, Szentgyörgyi Istvánnal, Bakó Lászlóval, Várkonyi Mihállyal, Janovics Jenővel a főbb szerepekben.

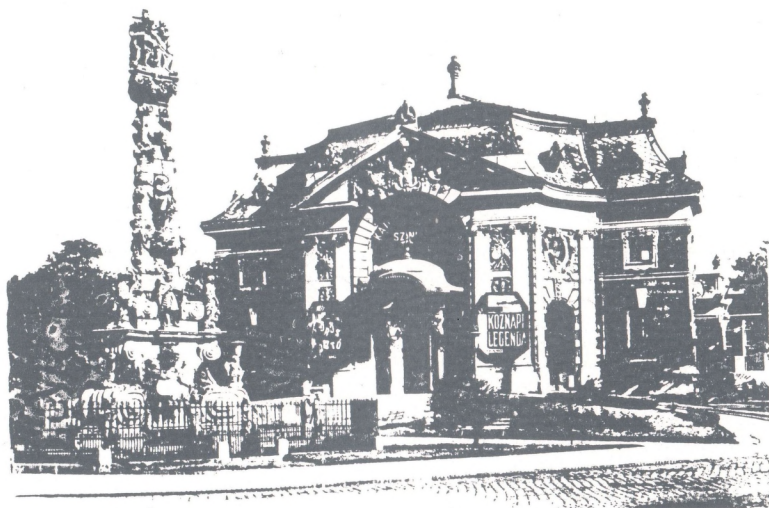

A díszletet tervezte **Varga Mátyás**

Kossuth-díjas,
érdemes művész

Varga Mátyás tanulmányait az Iparművészeti és Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1929-ben a szegedi színházhoz szerződött mint díszletfestő és tervező. Ezután sok vidéki és budapesti magánszínháznál dolgozott. 1935—39 között a budapesti Nemzeti Színház díszlettervezője és scenikai felügyelője volt, majd 1944-ig a kolozsvári Nemzeti Színháznál működött. 1944 szeptemberétől ismét a budapesti Nemzeti Színház tagja. 1936—39 között és 1959 óta a Szegedi Szabadtéri Játékok számára is rendszeresen tervez. Különösen ötletgazdag és a hatalmas színpadteret ökonomikusan kitöltő díszleteket tervezett a **János vitéz**, a **Hunyadi László**, a **Bánk bán**, a **Budai Nagy Antal**, az **Aida**, a **Trubadur**, a **Csinom Palkó** előadásaihoz. Az **ember tragédiájának** több mint tíz bemutatójához tervezett díszleteket. Sokat foglalkozott filmdíszletek készítésével is. Az 1937-i párizsi világkiállításon O'Neill **Amerikai Elektra** c. drámájához készített terveivel aranyérmet nyert.

Dekoratív, monumentális díszletei egyszerre tanúskodnak festőművészi és építész fantáziáról, és arról, hogy Varga Mátyás mindig az adott darab szellemében tervez, tartózkodik az öncélú hatásoktól, s munkáit úgy rendeli alá a játéknak, hogy azt egyben a lehető leghatásosabban segíti is.

FELELŐS KIADÓ: NÁDASDY FERENCNÉ
SZERKESZTETTE: OSZTOVITS LEVENTE
TIPOGRÁFIA: LOVÁSZ GYÖRGY

BÁCS-KISKUN MEGYEI NYOMDA V. KECSKEMÉT

